

נהורא

אור העבודה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית

גליין קח - פרשת מסעי תשפ"ב

הוקם לעיני הגה"צ רבי משה בן רבי יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

נושאי השבוע ב"נהורא"

עומק הקירוב בתוך הצער

שואלין ודורשין בחסידות: אופן הצער והדאבלות לפי משנת החסידות

עבודת האבילה

אש העבודה: כלום רוחניות אני מבקש ממכם? עבדו לפני בגשמיות!

לכה דודי לקראת כלה

תנו רבנן מעשה: הצדיק שהתכוון בשמחת חתן וכלה לתיקון חצות וקירוב הגאולה

לעמוד זה יותר מתקופה קצרה של יום יומיים, וכן כאשר מטלטל עצמו בדרכים ואין לו מנוחת הנפש, הנה בכל ההזדמנויות האלו יכול לשתף עצמו ולהתחבר אל צער השכינה שאין לה מקום משלה ואין לה מנוחה ונחלה.

וכתב הרה"ק מקאמארא זי"ע (נוצר חסד פ"ד מ"ד): **אשריהם לצדיקים שגולין ממקום למקום** וכו' ויכניע לבבו בגולה, כי כל היסורים בעולם אין מכניעין לבב אדם כמו הגלות, ויתקשר בתורה, ואז השכינה שורה עליו בדרך, כמו שראיתי למורי הגאון מוה"ר אברהם יהושע העשיל [מאפסא] ולמורי דודי הקדוש רבינו צבי [מזידיטשוב], שכמעט אם היה אפשריות היו כל ימיהם בגולה וגלות, וכן אמר לי מורי דודי פה אל פה, ויעשה לעצמו גירושין, ויתגרש מבית מנוחתו תמיד כדרך שהיו מתגרש רשב"י וחבריו ומנהגם שיכתת רגליו איש איש ממקום למקום.

עוד כתב (שם פ"ו מ"ב) וז"ל: **ק: וכמו שהיו מתגרשין צדיקי זמנינו כמו שעשה החסיד הקדוש רבי משה מפשעווארסק ואדמו"ר הקדוש רבינו אברהם יהושע העשיל מאפסא, ועל כולם אור ישראל מרן אלקי הריב"ש זצ"ל עם כל תלמידיו שנהגו אחריו כמותו, רבינו נחום מטשערנבול ובנו הקדוש [הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל], ומורי רבי דודי רבינו צבי מזידיטשוב, ובחוד בילדותי הוכיח אותי שאסע על הדרך לקבל פני שכינה, ואמר אם היה לו כח היה 'כל ימי ע' הדרך'.**

תפילה עבור כבוד השכינה

מובא בספ"ק שכאשר יש לאדם צער ומתפלל להשי"ת שיושיע אותו מצרתו, צריך להתפלל עבור צער השכינה, כדכתיב (ישעיה סג, ט) 'בכל צרתם לו צר', וכן כתיב (תהלים צא, טו) 'עמו אנכי בצרה', ודרשו חז"ל (הגיגה טו:) בזמן שאדם מצטער, שכינה מה לשון אומרת, קלני מראשי, קלני מזרועי. כאשר רוצים להתפלל עבור 'צער השכינה' צריך שגם הלב והמוח הברשיים ירגישו את הכאב ואת הצער, כי אילו מתפלל מן השפה ולחוץ ולכו בל עמו, הרי זה בא לתקן ונמצא ממעט.

וכדי ליכות להרגיש את עומק צער השכינה, צריך להביט ולעיין בספרים הקדושים העוסקים בעניין זה, ובפרט בספר הזהר הקדוש שכמעט אין לך דף שאינו עוסק בצער השכינה ובתיקונה, וכאשר יראה הלומד את דבריהם הנוראים בגודל צערה של השכינה הקדושה, ושברון לבבה של איילתא קדישתא, שאילו היה מתגלה כאן טיפה מן היס מגודל צער השכינה, לא היה העולם יכול לסבול ריבוי הצער והיה חרב ונחרב, אזי יתחבר מתוך כך אל צערה הגדול של השכינה הקדושה ויתחיל להרגיש בזה מתוך פנימיות לבו.

ולהצטער על גלות השכינה, כתבו הקדמונים שהאדם צריך לעשות מעשים בפועל שיהא בהם משום השתתפות בצער השכינה, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לא.) 'אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעולם הזה', ויש הלכות שנפסקו להלכה (א"ח סי' תקס) בענייני סעודה מלבוש ובנין, כגון שצריך לשבור כלי בעת שמחת נישואין ולתת אפר מקלה על ראש החתן משום 'נעלה את ירושלים על ראש שמחתינו', וכן אסור לשמוע קול נגינה בעת הסעודה או כשהולך לישן, וכן צריך לשייר אמה על אמה כנגד הפתח משום 'זכר לחורבן' וכן כיוצא"ב.

גלות למען השכינה

וכתב הרמ"ק ז"ל בספר תומר דבורה וז"ל: **יגלה ממקום למקום לשם שמים, ובה יעשה מרכבה אל השכינה הגולה, וידמה עצמו, הרי אני גליתי והרי כלי תשמישי עמי, מה יעשה כבוד גבוה שגלתה שכינה וכליה אינם עמה, שחסרו בסבת הגלות. ולזה ימעט בכליו בכל יכלתו, כדכתיב (יחזקאל יב, ג) 'כלי גולה עשי לך'. ויכניע לבבו בגולה ויתקשר בתורה, ואז שכינה עמו, ויעשה לעצמו גרושין ויתגרש מבית מנוחתו תמיד, כדרך שהיו מתגרשים רבי שמעון וחבריו מביתם ועוסקים בתורה. ומה גם אם יכתת רגליו ממקום למקום בלי סוס ורכב, עליו נאמר (תהלים קמו, ה) 'שברו על ה' אלהי', ופירושו בו (זהר ויקהל קצח.) לשון 'שבר', שהוא משבר גופו לכבוד גבוה. עכ"ל.**

ומכאן למדנו שכל פעם שהאדם מונע עצמו מלעשות איזה ענין של רחבות ועושר משום צער השכינה, או שמקבל על עצמו ענין של צער וסיוג ודוחק כדי להשתתף ולהתחבר בצער השכינה, אזי השכינה שורה עליו ומקבלת מעט תנחומים.

אין כאן ענין לצער נפשו מתוך מטרה לענות את עצמו, כי מה תרויח האמא העליונה כאשר בנה מענה את עצמו, הרי יש לה צער מכך.

אלא המטרה היא להתחבר ולהזדהות עם צער השכינה, שהרי כבוד ה' ומלכותו אין להם מקום היכן לשרות, אין בית המקדש שהיה מקום מיוחד עבור כבוד ה' ושם היו מתקבצים כל ישראל כדי לעבוד את ה' ולהגדיל את שמו, ובזמנינו נודדת השכינה מאיש לאיש וממקום למקום, וכביכול אין להקב"ה נחלה ומנוחה, והרי זה כאיש שאין לו בית, והוא מסתדר בכל יום אצל אנשים שמארחים אותו, אבל אין לו מנוחה נכונה לישב בבית 'שלו'.

וכאשר יהודי משתתף בצער השכינה, והולך ללמוד או להתפלל במקום אחר שאינו הבית מדרש 'שלו' או שהוא נוסע לעיר אחרת ומרגיש כאורח וכאיש זר, הנה הרגשה זו עמוקה היא מאוד בנפש האדם, ואדם רגיל אינו מסוגל

נהורא מערייא

אבא אין לו בית!!

"השתתפות בצער השכינה" אינה רו סתום, אלא שייכת לכל אחד מאיתנו. במאמר זה תקבלו כלים איך להתחבר לכך

יושב לו איש מכובד בבית נאה ומפואר, משקיע ומוסיף עוד מנורה ועוד כרכוב, מפזר על הרצפה שטיחים יקרים, ובונה מזרקות מים נוצצים בחצר ארמונו המפואר.

באותה שעה מסתובב לו אביו כקבצן עלוב, אנשים זורקים לו מטבעות שחוקות, הגבאי מגרש אותו בבושת פנים מבית הכנסת, והוא עובר למצוא מחסה בקרן זוית ברחובה של עיר. אין לו היכן לגור.

האם יש תיאור מקומם ומרגיז יותר? הרי אביך אין לו בית, חי כקבצן אומלל, איך יש לך את העזות ואת החוצפה לגור בשלוות הנפש, להוסיף פאר והדר בארמונו, בשעה שאביך נזרק בבושה וחרפה ממקום למקום?

כל השנה מוטל עלינו להתחבר אל צער השכינה, אך בימים אלו, כאשר חורבן ביהמ"ק ניצב מול עינינו, חובה כפולה ומכופלת מוטלת עלינו לעורר רגשי הלב, באופן פשוט, על צער השכינה.

השכינה הקדושה הרי היתה שרויה במעונה, צניף תפארתה, כליל בית מקדשינו ותפארתינו. כל אומות העולם היו מגיעים לראות את כבודם של בית ישראל, ואת יקר תפארת בית מקדשינו.

והנה חרבה בית מקדשינו, השכינה נודדת ממקום למקום, כל יהודי שמתעורר לקדש את עצמו בתורה ובעבודה מיד שורה עליו השכינה, אך לאחר כמה דקות יורד לו החשק ופונה לעסקיו, ואז מצטרפת השכינה לנדוד ולחפש לה יהודי אחר, שירחם עליה ולעשות גופו משכן ומרכבה לשכינה הקדושה.

'אבא שבשמים אין לו בית!' כבוד ה' אין לו היכן לשכון, ובאותה שעה אנו יושבים עם אוויר נעים וקר בביתנו, מתקשרים לרב לשאול האם מותר להתרחץ בחום הנורא של תשעת הימים.

הלב צריך להקרע בכאב וצער, הרי 'אבא אין לו בית', לפחות נשב כמה דקות ביום ונבכה על צער גלות השכינה.

להשתתף בצער השכינה על ידי פעולות

ולכן, מלבד תיקון חצות שהוא הזמן המיועד לבכות

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'אגלי טל' וממשיעי 'אש החסידות'

לכה דודי לקראת כלה

באותה שעה היה הרבי רבי ברוך ממעזיבוז, ולפי גירסא נוספת היה זה בלובלין, והצדיק שביקש לתקן חצות היה **הרבי הק' מלובלין** - 'החזוה', הצד השוה שבין שה'בדחן' שהרעיש עולמות בלילה ההוא היה הצדיק מראפשיץ, שנודע בעבודתו המחוכמת להסתייר יחודים עילאיים וכוננות נוראות מתחת למעטה של מילי בעלמא או דברי בדחנות.

כל שכן, בשעה של שמחת חתן וכלה, שעליה אמרו חז"ל (ברכות ו, ב) ש'כל המשמח חתן וכלה כאילו בנה אחת מחורבות ירושלים', היה מכוון בדיבוריו העמוקים והטמירים להקים את השכינה מעפר גלותה, ולייחד את הכלה היא השכינה הקדושה עם דודה יתברך שמו, באהבה רבה.

כונה אחת כזאת אף גילה פעם באוזני תלמידיו, כי בשעה שהוא מאחל לחתן ולכלה שזיווגם יעלה יפה, מכוון הוא על הזיווג העליון של קודשא בריך הוא ושכינתיה, שהוא על ידי חיבור השם הוי"ה עם השם אדנ"י שיחדיו עולים למספר צ"א, ולעתיד לבוא יתמלא שם הוי"ה לשם יהי"ה, כדבר האמור (זכריה יד, ט) 'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה השם אחד ושמו אחד', ואז יעלה הצירוף כמנין צ"ה שהוא בגימטריא יפה, ולזה התכוון בברכתו 'שהזיווג יעלה יפה'.

ועל אחת כמה וכמה, כשהחתן והכלה יתומים היו, והצדיק מראפשיץ עסק בהכנסתם לחופה, בוודאי היתה בשמחה עליונה זו משום התקרבות עצומה לגאולת השכינה, וכמאמרו בחיבורו הטהור 'זרע קודש' (פרשת כי תצא): "פירוש 'ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם', שבונה ירושלים ה', ובמה בונה אותה? 'בימינו', על ידי הימים שלנו, שבכל יום כשאדם עובד אותו יתברך, הכל לפי מעשיו בונה את ירושלים ובית המקדש. יש בונה ביום אחד שורה שלימה, ויש מניח למשל לבינה אחת, כן בונה האדם מישראל שעובד ה' בכל יום, עד שיהיה בונה בשלימות במהרה בימינו. וכן **שמעתי מהרב הקדוש מורינו הרב אלימלך זצ"ל, שכשעשה עליות נשמה, ראה שנושאים את כלי בית המקדש, ואמרו לו שהם אותם הכלים שהוציא הוא מהגלות. ופעם אחת אמר, שנפלה בית טומאה אחת בצורה גדולה מאד, ובכל יום עולים אלפי אלפים בעלי מלאכות בנאים ולבנות החומה, אבל יש לי שומר טוב, שכשהרב מו"ה יעקב יצחק מלאנצהוט (הרבי מלובלין) מתפלל תפילת י"ח מתפילת מנחה מפיל כל מה שבונים, והבנתי דבריו הקדושים, שמפיל זה על ידי שעל ידי תפילתו בונה חומות ירושלים לפי ערך זה מפיל הבית הזה של טומאה, כי 'כשזה קם זה נופל'..."**

אכן כה לימדנו רבותינו הקדושים, שבימים האלה, ימי האבלות על חורבן בית המקדש וירושלים, בידינו לעורר את התקרבות הגאולה, גם על ידי שמחה של מצוה, וכל מעשה טוב או התחזקות בעבודת ה'. בכך מוסיפים אנו חומר ולבנים לחומותיה של ירושלים של מעלה, שנבנות על ידי מעשיהם הטובים של ישראל, לבינה על גבי לבינה, נדבך על גבי נדבך, עד שבנין ירושלים של מעלה יעורר כנגדו בנין ירושלים של מטה, והשכינה הקדושה תשוב ותתייחד עם דודה, בזיווג העליון שעילה יפה, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, במהרה בימינו אמן.

'תיקון חצות'. לפי גירסא אחת אף אמר לו הצדיק למשב"ק: 'לך נא וראה, שמא בשמחת החתונה המתקיימת בעיירה, התערבו רוחות זרות, אולי יצאו שם פשוטי העם בריקודים ומחולות שאינם כשרים, חלילה'.

נטל המשמש את ה'לאמטערנא' בידו, הוא בית הנר שעמו היו יוצאים לחוץ באישון לילה, ויצא לסובב בין סמטאותיה של העיירה, עד שאכן הגיע אל בית המשטה, וקול עליז של שמחה ושחוק נשפך שם מן החלונות.

הציץ המשמש בקודש אל תוך הבית, והוא נאחז תדהמה. תלמידו המובהק של הרבי רבי אלימלך, הרה"ק רבי **נפתלי צבי מראפשיץ**, עמד שם על כסא, כשהוא מחופש בבגדים שונים, והוא משמח את החתן ואת הכלה ואת כל המסובים שם, בדברי בדחנות משעשעי נפש, עד שכל הקהל כמעט והתגולל על הארץ מרוב צחוק.

המשמש בקודש, שכפי הנראה אדם גדול היה, הבין והשכיל דבר מתוך דבר, כי אורו של השמחה הגדולה שמשפיע הצדיק מראפשיץ באותה שעה, הוא אשר מפריע לרבו הקדוש לקונן על גלות השכינה, וכעבד נאמן ומסור לרבו לא היסט לרוע, אלא פתח את הדלת ונכנס אל תוך הקהל, עד שהגיע לכסא שעליו עמד רבי נפתלי, משך במעילו ועצרו משטף דיבוריו.

כפף עצמו הצדיק מראפשיץ והטה את אזנו לחלישתו. 'רבי נפתלי!', אמר לו הגבאי בלהט, 'הרבי מבקש כעת לומר תיקון חצות, אך הדיבור אינו יוצא כראוי מפיו! הוא שלח אותי אפוא, לפשפש בעיירה מהי הסיבה לכך. חושבני שמא דברי הבדחנות שלך מפריעים לו מרחוק...'

שמע רבי נפתלי צבי את הדברים, אך לא שת לבו אליהם. הוא המשיך בדיבוריו ושימח את הקהל הלאה, כאילו לא היה.

באותה שעה אף הבחין אותו משב"ק חד-עין, איך שרבי נפתלי צבי מקבץ, תוך כדי מלאכת הבדחנות, סכומי עתק של נדבות, המיועדים לכסות את הוצאות החתונה של החתן היתום והכלה היתומה, והבין שלא רק שמחה יש כאן, אלא גם צדקה יש כאן.

אלא שהרבי אלימלך שהכיר היטב את תלמידו הפלאי הלזה, הבין שזאת ועוד יש כאן.

וכאשר שב אליו המשמש וסיפר לו את כל אשר קרה ואת פרשת הבדחנות שלא רצה רבי נפתלי צבי לעצור אותם, נענה ואמר הצדיק כשפניו מאירות: 'בשעה שרבי נפתלי משמח באותה חתונה, יוצא הוא ידי שניהם, תיקון חצות עם שמחת חתן וכלה, גם יחד!'

סיפור זה שמובא בספר 'זכרנו לחיים' (מונקאטש תרנ"ץ), ובגירסא דומה בספר 'גן הדסים' (לובלין תרפ"ט), מובא בגרסאות נוספות ושונות בכתבי חסידים וסיפורי צדיקים, לפי אחת מהן היה זה במעזיבוז, והצדיק שביקש לגשת לתיקון חצות'

שעת חצות לילה בליזענסק. העיירה נמה את שנתה, עטופה דממת ליל, ואלמלא אור הירח ונצנוצי הכוכבים, לא היו בתיה נראים לעין, מרוב חושך ואפלה.

רק בשני בתים היתה אורה.

הבית האחד הוא בית המשטה, שבו עדיין לא הסתיימה השמחה היהודית העצומה, עם נישואיהם של יתום ויתומה מהעיירה. וגם לאחר שכבר פנו רוב המסובים איש איש לביתו, עדיין נותרו קרובי המשפחה לרקוד את ריקודי המצוה, בעת המצוה טאנץ'.

הבית הנוסף שבו הועלה האור באותה שעה, הוא מעון קדשו של הצדיק, הלא הוא הרבי רבי **אלימלך מליזענסק**. השכינה הקדושה, אשר בגלותה מצאה לה מחסה בבתי הצדיקים, הגירה שם את דמעותיה, בהאי שעתא עילאה של חצי הלילה, כאשר קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים, ובת קול מנהמת כיונה: 'אוי לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם'.

וככל לילה בשעה הזאת, קם האי סבא קדישא לראש אשמורות, והתכוון להתיישב על הארץ, לבכות יחד עם השכינה על גלותה, ולקונן על חורבן בית המקדש, בעבודת הקודש של 'תיקון חצות'. אלא שהמילים נעתקו מפיו, והוא הרגיש שאינו מצליח להוציאם כראוי מפי קדשו, כאילו מחיצה נועלת בפניהם.

משהבין כי יש דברים בגו, וכי מן השמים עוצרים אותו מלעבוד את העבודה הזאת, קרא הרבי רבי אלימלך למשמשו בקודש, וציווה עליו לצאת ולבדוק בחצות העיירה, שמא יש איזה דבר מגונה שבעטיו ננעלו בפניו שערי דמעות של

אורי הכתובה
כאן רבנים חסידים

מבית אש החסידות

הוציא את הספר
פיו י' אורי מן רגל
היילים מליזענסק

א הדיקטור ודוק ימי • סידות ויעדים סבי טעמים • שרת בעלים
והסדית • ספריה חסידים • נשתי תפילות קודש • שיעורים במספר חסידות

זיווג נכסח ודחיה את נפשו בלילי תחת

מארח ישראל: 03-3044444
מאירופה: 033.004.12858
מארה"ב: 518.3299.222

"כלום רוחניות אני מבקש ממכם? עבדו לפני בגשמיות!"

מכירים את המשל על האביון שחזר עם אוצרות של קישואים ועגבניות והתברר לו שאינם שוים מאומה, כשהוא משאיר מאחוריו אוצרות פז שהחשיב אותם כעפר? הנמשל הוא בדיוק הפוך ממה שאנו חושבים, מה שזול כאן - יקר שם!

וגם כשנפלים ונמצאים במצב של ירידה, או כשמתעסקים בגשמיות, אין אנו מנותקים ונפרדים מדביקות הבורא ית' וגם אז יש חיוב לעבוד את ה', כי השי"ת נמצא יחד איתנו במצב הנוכחי ומחיה אותנו גם עכשיו, הוא קרוב אלינו ורוצה אותנו גם כעת, בתוך הגשמיות.

ולכן כאשר יהודי ניגש לאכול, הוא צריך לשאול את עצמו: הרי הבורא ית' ברא אותי באופן כזה שאצטרך לאכול ולהתעסק בגשמיות, האם בשעה זו אני מכעים אותו ועושה נגד רצונו? שהרי רצונו שאהיה שקוע לגמרי בעסק הרוחני, ועתה אני מתעסק בגשמיות הנמאסת. ובודאי אינו כן, כי הרי הוא עצמו ברא אותי במתכונת זו, שאצטרך לאכול, וזהו רצונו, שעכשיו כאשר אני יושב בארוחת הצהרים ליד צלחת מלאה גשמיות, אקדש את הגשמיות ואברר אותה, ובזה אגרום להעלות לפני נחת רוח ושעשועים יותר מכל העבודות הרוחניות.

ולכן, במקום להתעסק בענין האכילה במצב של 'בדיעבד' ולנסות להתחבא באותה שעה מתחת עיניו של הקב"ה כדי שלא יתפוס אותנו בקלקלתינו ובבושתינו, צריך להגביה לבנו בעסק הגשמי, לדעת שכעת אנו זוכחים קרבן על גבי המזבח, ועולה לריח ניחוח אשה לה', וגורמים שעשועים עליונים ונפלאים.

כאשר נעלה למרומים, יבדקו את אמתחותינו. המלאכים והשרפים יתאו למצוא בהם מעט "גשמיות" שנתקדה לשם שמים, כל גרגיר גשמי שוה למעלה הון תועפות, אך יש כאלו שנתרחקו לגמרי מן העבודה הגשמית ונתדבקו רק ברוחניות, והקב"ה שואל אותם: **כלום רוחניות אני מבקש ממכם, עבדו לפני בגשמיות!**

ויש להסמיק לכך מה שכתב בספרה"ק **בית אהרן** (פר' קורח) שהסמיק ענין זה לדברי חז"ל (מדרש תהלים מזמור מה) 'למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידידות'. זהו שאמר הכתוב 'דודי ירד לגנו וגו' וללקוט שושנים' (שיר השירים ו, ב), ולא היו ניכרים, וכל מי שהיה רואה אותם אומר קוצים הם, למה שהיו עם קוצים, ומה דרכן של קוצים, לאש, שנאמר 'קוצים כסוחים באש יוצתו' (ישעיה לג יב), וכתוב 'כי תצא אש ומצאה קוצים' (שמות כב, ה), וכתוב 'אש יצאה מאת ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש' (במדבר טז, לה), ובני קרח שהיו שושנים נלקטו מבין הקוצים, שלא יאכלו עם הקוצים. כך קפץ הקב"ה והצילם.

משל למלך שונכס למדינה, ובאו בני המדינה לעטרו עטרה של זהב, מקובעת באבנים טובות ומרגליות, יצאו ואמרו להם אין המלך מבקש מכם אלא עטרה של שושנים, מיד שמחו בני המדינה, כך היו בני קרח ועדתו, אמרו, הקב"ה מבקש מכם מחתות של זהב, אמר להן הקב"ה מה לי של זהב, 'לי הכסף ולי הזהב' (חגי ב, ח), ואפילו הקטורת, 'קטורת תועבה היא לי' (ישעיה א יג), אלא מה אני מבקש, שושנים, אמרו בני קרח אנו שושנים, אמר להם הקב"ה נצחתם, שנאמר 'למנצח על שושנים לבני קרח'. עכ"ל.

וראה שם ב'בית אהרן', שמדמה ענין השושנים הנלקטים מתוך הקוצים לענין העלאת הרוחניות מתוך הגשמיות.

כל גרגיר גשמי כאן בעולם הוא אוצר פז

אך כאשר נוסף להעמיק יותר במשל זה על פי יסודות החסידות, יתגלה לנו נמשל אחר, שמבאר את המשל להיפך ממש, לרומם את הגשמיות ולהפליג בגודל יקרתה שאפשר להתעשר עימה עושר גדול כשנעלה למרומים - באם משתמשים עם הגשמיות כראוי, לשם שמים ולצורך גבוה.

כי הנה יש הרבה רוחניות למעלה בעולם האמת, והשעשועים העליונים נגרמים כאשר הנשמה הקדושה יורדת למטה, ומעלה ומבררת את הגשמיות, וכל פירור של גשמיות שהאדם מעלה לצורך גבוה, נחשב אוצר יקר בגבתי מרומים, והוא גורם נחת רוח נפלא ועצום להשי"ת שהניצוצות הקדושות - שהם חלקים אלוקיים שנפלו לתוך הגשמיות - חוזרים ועולים למעלה.

והנה האדם יורד למטה כדי לברר את הגשמיות, וכאשר רואה ומביט שהארץ מלאה גשמיות עד מאוד כחול על שפת הים, הוא מזלזל בה ואינו מחשיב אותה, ובוחר להתעסק רק עם חלק המחשבה הרוחנית.

אך כל גרגיר גשמי היא חלק אלוקי ממש, דהיינו חכמתו ית' הרוחנית והאלוקית שירדה והשתלשלה למטה עד שנעשה מכך עפר גשמי ודומם, וכלפי חוץ נחשב כדבר נפרד שאין לו שייכות לרוחניות ולאלוקות. וכאשר האדם מברר הניצוץ הזה, על ידי שמשמש בו לעבודת ה', או על ידי שמברר ומגלה במחשבתו שאין דבר בעולם שאינו נכלל במציאות האלוהית, כמאמר 'מלא כל הארץ כבודי', אזי מכניס לאוצרותיו עוד אוצר יקר מאוד, שכאן בעולם הזה אינו נחשב מאומה, אבל למעלה בעולם העליון הוא חשוב עד מאוד.

וכאשר האדם מסתלק מן העולם, ורואה כמה חשוב שם כל פירור וגרגיר גשמי שהעלה כאן בעולם, צועק במר נפשו, איך עזבתי העבודה החשובה הזאת - להעלות את הגשמיות לרוחניות, ובמקום זה הבאתי עוד רוחניות ועוד רוחניות. כי רוחניות לבד אינו חשוב במרום, ורק רוחניות שנעשה מתוך גשמיות, כגון קיום מצוות ה', או לימוד התורה שהלכותיה עוסקות בדברים גשמיים, או העסק הגשמי לצורך גבוה וכיוצ"ב, כל זה חשוב מאוד במרום.

אני מבקש ממכם שושנים מבין הקוצים

בדרך כלל, כאשר מדברים על עבודת השי"ת, נזכרים מיד בעבודה הרוחנית - לימוד התורה ועבודת התפילה וכיוצ"ב, ומתעלמים לגמרי מן העבודה הגשמית.

ובוודאי לכתחילה צריך להיות כל עיסוקו רק ברוחניות, וכשהאדם קם בבוקר צריך לקום בכדי לעבוד את ה', לנסות ולהשקיע כמה שיותר כוחות כדי לעבוד את ה' בעבודה הרוחנית.

אך בפועל מזדמן לאדם בכל יום הרבה ענייני גשמיות, הן עסק אכילה ושתייה וכו', הן עסק הפרנסה, וחובה עלינו לידע כי השי"ת לא רוצה שאדם יתרחק ממנו אפילו לרגע

משלו רבותינו משל לאחד שהיה חייב הון עתק לבעלי חובות אשר רדפו אחריו, עולליו בקשו לחם, ולרש אין הכל. יעצה לו האשה להפליג מעבר לים, ונמלך בדעתו לנסוע לארץ אחת בכרכי הים, שם מצוי כסף וזהב לרוב.

ויצא האיש לדרכו, והפליג בספינה ימים ארוכים עד שהגיע למקום חפצו. תיכף בהגיעו אל חבל הארץ ההוא, ארץ הזהב, ראה כיצד הארץ כולה מלאה כסף וזהב ומרגליות לרוב כעפר הארץ, ונטל האיש מלוא חפניו והעמיס שקים מלאים זהב, ועוד שקים מלאים כסף, וכן אמתחות נוספות של אבנים ומרגליות טובות, והעמיס אותם על עגלה אחת, וכאשר ביקש לו בעל העגלה שכר טרחה, נטל יהלום אחד והושיט לו.

בעל העגלה מילא פיו שחוק, האם זה אתה נותן לי? הרי אין זה שוה פרוטה לפרוטה, ולקח היהלום ההוא והשליכו לארץ בזלזול, ותבע ממנו שכרו.

ושם היו הפירות יקרים מאוד, כי לא היו גדלים שם פירות וירקות מחמת שלא היה עפר אלא הכל היה אבנים טובות, והיה לו באמתחתו איזה פרי, והושיט לו, ולקח הבעל העגלה את הפרי ההוא בשמחה רבה כאילו זכה בעושר גדול.

והאיש הלז, בראותו כמה חשובים הפירות בארץ ההוא, לקח מעט פירות וירקות שנשארו באמתחתו, וזרע אותם ועשה כמה תחבולות עד שגדלו לו פירות וירקות ויתעשר האיש עושר גדול מאוד.

והיה מקץ שנתיים ימים, והאיש לקח השקים ההם שהיו מלאים כסף וזהב ומרגליות טובות, והוריק ושפך אותם ארצה, כי היו חשובים בעיניו כעפר הארץ, ומילא אותם תפוחים וקישואים, עגבניות ותפוחי אדמה לרוב, והעלה אותם על הספינה בדרכו לביתו.

והיה בהגיע האיש לביתו, ורבתה השמחה מאוד, כי הגיע מארץ הזהב, והכניס שקים גדולים וכבדים לביתו, ותלך האשה ותפתח את השק האחד והנה הוא מלא עגבניות, והשני מלא תפוחי אדמה, ותשאלהו לאמר, מה הבאת לכאן, האם חסר לנו עגבניות בעירינו, ובמר נפשה שפכה הכל ונתפזרו לארץ, והנה נגד עיניהם נגלה מרגלית יקרה מאוד שנשארה בתוך השקים, ותלך ותמכור אותה בכסף רב. ויצטער האיש מאוד ויצעק זעקה גדולה ומרה, אי שוטה שכמוני, הלא הייתי יכול להביא אלפי מרגליות כאלו, וכי מה הבאתי לכאן, כמה תפוחים וקישואים, כמה סכל הייתי מרוב איזולתי.

ובעלי המוסר (ראה חובות הלבבות) מביאים משל זה על הנשמה הקדושה שנשלחה למטה לעוה"ז להביא מצוות ומעשים טובים, והנה במקום למלא אוצרותיו בתורה ומצוות היקרים מזהב ומפז, הוא ממלא אמתחתו בנכסים גשמיים ומטבעות זהב, וכאשר בא לעולם העליון עם שקים מלאים עגבניות ותפוחי אדמה, הוא זועק במר נפשו, כמה סכל הייתי, הלא הייתי יכול לקחת מכל הבא ליד בעולם הזה, עוד תורה ועוד מצוות, ואיך עסקתי בדבר חולף שאין בו כלום.

שאלת השבוע

כיצד ניתן להתחבר לעבודה של ימים אלו – "בין המצרים" שהיא בבחינת אבילות. ללא ספק קל יותר לעבוד את השי"ת מתוך שמחה וטוב לבב, בשבתות וימים טובים, אך איזו עבודה מוטלת עלינו בימים אלו?

המגיד ממעזריטש ז"ל (י"א נד): אמר ריש לקיש, בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה. וכאן הבן שואל הלא בגמ' (ב"ב ס"א) דזמן שלא היו ישראל עושים רצונו של מקום לא היו אפילו פני הכרובים איש אל אחיו, וא"כ איכא מסתברא בזמן הנורא הוא שנכנסו גויים להיכל היו צריכים הכרובים להיות כל אחד בקצה השני של קודש הקדשים... וא"כ היו מעורים זה בזה בחביקה כידידים טובים.

ומתוך המגיד הק' בדרך משל כמו שתי ידיים שנתגלע ביניהם פירוד וריחוק, הנה בוודאי שהם בטענות ומריבות זה על זה, אבל ברגע הפרידה עצמה, ברגע שהם מבינים שכבר לא יפגשו זמן רב, מתעורר בלבם איזה צער והרגשה של "חבל! חבל שזה קורה, הייתי רוצה להמשיך להיות עמו בקשר. רגע זה הוא הנקודה הפנימית של האהבה שמים רבים לא יוכלו לכבותה, ואהבה זו נתגלתה ברגע החורבן.

ויתירה מכך, כלל נקוט בידינו כי לא תקום פעמיים צרה, וא"כ עצם החורבן אינו חוזר על עצמו מידי שנה בשנה, אבל רגע האהבה הזה, הנקודה שמתעוררת בנעגועים עזים ועצומים, היא זאת שעולה מן המדבר הגשמי המשמים של העולם הזה מידי שנה בשנה, בימי בין המצרים ובפרט ביום ט' באב, ועל זאת אמר **המגיד ממעזריטש** (מובא בשמו בעבודת ישראל אבות פ"ד, ד"ה א" ודאשתמש) "כל רודפיה השיגוה בין המצרים (איכה א, ג), שמי שרודף אחר הקדושה משיג אותה בין המצרים יותר ויותר", וכך אנו יושבים על הארץ בצער עמוק וביגון קודר על שהושלכנו בבושת פנים וגלינו מעל שולחן אבינו, אבל בסתר המדרגה, עמוק במעמקי הנקודה הפנימית שבלב אנו יודעים כי ט' באב הוא תוכחה מגולה מאהבה מוסתרת, חבל שזה קרה, אני כמה להמשיך להיות עמו בקשר, כי אתה ה' באש הצתה ובאש הווער בקרבי ובקרב כל נשמות ישראל בניך אהוביך אתה עתיד לבנותה במהרה בימינו אמן.

שואר"ן ודורש"ן בחסידות

רב שיח בעבודת ה'

הרה"ג רבי יהודה גנוט שליט"א

ר"מ בישיבת תורת אברהם-שומרי אמונים, בני ברק

תשובה: מבין ריסי שאלתך ניכר שהנך מבקש כהלכה שבאמת רוצה להתחבר לעבודת הימים האלה, אפס, משהו לא תופס, משהו במוחך אינך יכול לקלוט מה בעצם נדרש ממני לעשות, כי הנה כל יו"ט וכל זמן מסויים יש לו את המצוה ואת המאורע סביבו הולכים וסובבים השיחות המשרים אווירה של רוממות וקרבת אלוקים, ואילו כשמגיעים ימי בין המצרים ואבלות החרבן, אין איזה דרהובענע מצוה, כזאת שמטלטלת כמו "מצה" שופר" "לולב", א"כ באיזה דבר אתמקד כדי שיעלה בידי להשתתף בצער השכינה הגלות והחורבן.

ברצוני לבוא לקראתך, ולחחד עוד יותר את שאלתך.

חז"ל נתנו לנו באמרת קדשה מין כלי מידה להעריך את גודל השבר של חרבן בית המקדש באמרם, קשה סילוקם של צדיקים כשרפת בית אלוקינו (ר"ה ח:). הנה נתחקה נא בעקבי הצאן ונסה להבין דברי חכמים וחיזותם. הדבר ידוע וברור, כי לא שייך להתגעגע או להצטער על דבר שלא היית נוכח בו או שיש לך שייכות מסויימת לענין. ועל דרך משל, כשנפטר אדמו"ר גדול בקומתו הרוחנית ובצדקתו הנשגבת ויש לו חסידים לרוב, אבל אתה אינך נמנה מקהל מרעיתו ומעולם לא שמעת שום דבר תורה או חיזוק ממנו, בזמן שחסידים ילכו אחר מיטתו וימררו בכבי קרועי בגדים, אבי אבי על מי נטשת את הצאן, אתה במקרה הטוב תצקצק בלשונך ותאמר, אוי אבידה לדור ותוסיף אפילו אנהה לקינות, וכבר יצאת ידי חובת הספד ז' והוות... אבל רגע לאחר מכן... תהיה מוטרת אף ורק בעניניך ותמשיך בשגרת יומך. וזאת למה, כי מה לך ולהם, מה יש לי ועמם [כמובן שאין כאן שום פטור מלהתאבל על אבידת הדור, ובהמשך נבאר כיצד גם בזה אפשר להרגיש חיבור ועבודה שלמה].

והנה בדברי חז"ל מפורשים מעמד ומצב כלל ישראל בזמן שהיה בית המקדש קיים, כדבר עלה ומרומם עד למאוד, באילו השנות הילכו אפילו היהודים הפשוטים ביותר, וראה לדוגמא ברש"י איכה (ב ב) עה"כ היו שריה כאיילים, מדרש אגדה יש: אלו שרים של מעלה שהחליפם. הממונה על האור - מינה על המים, והחליף כל הממונים, לפי שהיו ברשעי ישראל בעלי שם המפורש, ובוטחים הם שישביעו את שרי מעלה להצילם מאש, וממים, ומחרב. ועכשו כשהיו משיבוע את שר האש בשמו, והוא משיב: אין ממשלה זו בידי! וכן כולם עכ"ל.

והוא נורא למתבונן. רשעים ארורים שבמו מעשיהם הרעים המיטו עלינו את החורבן הנורא, הם אלה שהיו בקיאים בשמות הקודש ועושים בו כבשלהם, עד שהוצרך כביכול להחליף את המלאכים שרי מעלה כדי יוכלו הללו לשלול עליהם.

ודי לנו לראות את דברי התפארת שלמה (מועדים שער התפלה) וז"ל: כאשר ידענו כן המעשה מפי אדמו"ר הרב הקדוש **המגיד מקאנזיץ** זלה"ה שסיפר על דברי הרוח הדבוק באחד שבא לפני הרב ר' יהודה חסיד משידלאוויץ. והרב הג"ל נתכוון בשמות הקדושים לבעבור לגרשו מנפש האדם ההוא, אז שחק עליו ואמר כי בימי הילדים הקטנים היו יודעים מכוונות כאלה. יעו"ש.

אחרי טעימה קלה זו הדרא קושיין לדוכתא ביתר שאת וביתר עז, אם אכן השפע האלוקי והאור הנשגב שזרח לישרים בזמן שבת המקדש היה קיים, עלולה לבוא מחשבה זרה ח"ו ולטעון, מה לי הקטן והפשוט בשנת תשפ"ב לאור הגדול שאבדנו אז בזמן שישבה ביד העיר רבתי עם.

כאן מגיעה התשובה, ודווקא לאור משנת החסידות, ואחרי המענה שנותנת החסידות לאבילות זו, תרגיש בוודאי את אבילות החורבן באופן אמיתי וכן.

נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים (תנחומא נא טז). ושכנתי בתוך בני ישראל (שמות כט מה) מפרש האלשיך הק' "בתוכו" לא נאמר אלא "בתוכם", בתוך כל אחד ואחד, בית המקדש אינו ציווי גרידא לבנות בית להקריב בו קרבנות ולקיים בו דיני המנחות והביכורים, ו"כי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו, אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל"

(שבת כב:), המשכן במדבר והמשכו במקדש אשר בירושלם עיר הקודש, היה תוצאה ועדות על דבר פנימי ונעלה לאין ערוך מהדבר עצמו, והוא השראת השכינה בישראל. כל אחד מישראל - וגם אתה - מאמין ויודע כי הקב"ה משרה בו שכינתו ע"י חלק אלוך ממעל ממש אשר נפח בך (ספה"ק תניא פ"ב). ובזמנים מסויים מתעצמת אצלך ההכרה [ולפעמים גם ההרגשה] כי אתה עבד ה' ומשרת ה' ואין לך דבר בעולמך לבד מלעשות נחת רוח לבורא ית"ש. לקדש רמ"ח האברים ולשעבדם כליל לשם ה'. אך הסביבה משכיחה הטרדות משכיחים התאוות משכיחים חברים רעים משכיחים, אבל בלבך פנימה בווערת האש עד לב השמים טאטע טאטע "זכנו לקדש רמ"ח אברינו צו זיין אן ערליכע יוד" מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי".

גם שטף מים רבים של שקיעה בכל סוג גשמיות שהוא, לא יוכלו לכבות את האהבה, ונהרות של טרדות הזמן עם חברים וחברותות וכל מיני תסכולים למיניהם לא ישטפוה, היא קיימת אצלך בכל עת ורגע וצפה ועולה כאמור בזמנים מסויימים, אם בסקודה שלישית ושוכה [אבל מוארת...], אם בשמו"ע כהלכתו, אם בסתם באמצע היום ווען ס'כאפט אן, הנקודה הפנימית הזאת שבלב היא היא השראת השכינה שבך והיא היא השראת השכינה הכללית שקיימת אצל כלל ישראל, והיא היתה "במורא גדול זה גילוי שכינה" בזמן שבית היה קיים. נקודה זו היתה בנויה לתלפיות בפאר והדר והיתה אורו של עולם ונתגלת עד כדי בנין מעצים ואבנים שהיוו "כלי" לקבל אור אלוקי זה, הכל צעק הקב"ה, הכל זעק טאטע, הכל זעק לעשות רצונך אלוקי חפצתי.

החורבן אירע כאשר כלל ישראל החלו לחטוע ולהתרחק מעליו ית', או אז החלה השכינה הק' אף היא להתרחק ולנסוק אל על, עשר הגלויות שגלתה שכינה היו הרבה לפני החורבן עצמו, כשם שבנינו היה כתוצאה מהשראת השכינה, החורבן היה תוצאה מסילוק השכינה, בנין העצים והאבנים היה רק העדות על הדבר, ומשנסתלק העיקר חרבה העדות, ועל דא קא בכינא.

יהודי יגש פעם אל הרבי מקאצק זי"ע ושאל אותו בדבר ההלכה דא" במחבר (או"ח סימן א ס"ג) ראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודואג על חורבן בית המקדש, שאל אותו חסיד, ומה עם מי שאינו ירא שמים? ענה לו הרבי בחריפות: מי שאינו ירא שמים שידא קודם על חורבן עצמו... הסיפור אינו אימרה חסידית מליציית גרידא, כאן טמון היסוד העמוק של חורבן בית המקדש בדרכה של החסידות, הלא המחבר לא כתב ספרו רק לבעלי מדרגה "חצות יוד", אלא לכל אחד כפשוטו, א"כ מדוע הכניס כאן הלכה הנוגעת לכאן רק ליראי שמים, על כך מגיע המענה, אם הינך מרגיש שאינך במדרגת ירא שמים, אם הינך מרגיש ח"ו רפיון בעבודת ה', איזה קרירות כלשהיא, הנה זיהית את החורבן, תקיש ממנו על הכלל, כמה יש לנו להצטער וליילל, חומת בת ציון הורדיי נחלל דמעה אל תתני פוגת לך, דברו על לב ירושלם וקראו אליה.

אבל עדיין ישאל השואל, מה יצא לנו מבכיה זו, אדרבה בחסידות ידענו תמיד כי שבע יפול צדיק וקם ואדרבה וכו', על כך נפנה למאמרו הנורא של הרה"ק הבני יששכר זי"ע שמביא ממרא קה"ק

מיוחד לקבוצות, ישיבות, ימי עיון, ערבי גיבוש: **צווישן קאסוב און קיטוב** מיום מיוחד מבית 'אש החסידות' וארגון 'חיים שיש בהם' תכנית מרתקת מהנה ומעשירה משולבת תוכן והיסטוריה על משנת הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע ומנחלי החסידות לדורותיהם על כל דרכיה משעוליה ונתיבותיה, וההבדלים שביניהם

עונים! על שאלות מאתגרות בקי"קים אודות דברי יו"ט של החסידות לדורותיה בתחילת דברי ר' שמשון בנדיקט שליט"א מליבר חוות האצט"א ונפלאה התבנית מעשרה בידע עזים על סדר תרומות של צדיקי החסידות

שואלים? אודות דרכי העשייה ויסודותיה של החסידות ומקבילים תשובות מעמיקות כפי המשפעת הרה"ג ר' משה רייטמאן שליט"א שיח נרחב לכאן משנת הבעש"ט על כל נתיבותיה ומסילותיה עד מעמקי הלבבות

לפרטים אודות התכנית: הרב ר' שמשון בנדיקט 052-769-57-72

קוראי "נהורא" מוזמנים לשלוח שאלות ותשובות, רעיונות ומראי מקומות - הנוגעים לתורת החסידות, למערכת עד יום שני בערב. את השאלות והתשובות אפשר למסור עד יום ב' בצהריים: בפקס 02-5702061 בטל. 02-5026558 או באימייל A33613613@gmail.com

לקבלת הגליון: אש החסידות העולמית, רח' קדושת אהרן 8 בית שמש | טל. 02-5026558 | פקס 02-5702061 | אימייל A33613613@gmail.com